

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

مشخصات طرح

دوره یازدهم. سال سوم

شماره ثبت:
۸۸۳

شماره چاپ:

تاریخ چاپ:

-

دفتر مطالعات آموزش و فرهنگ

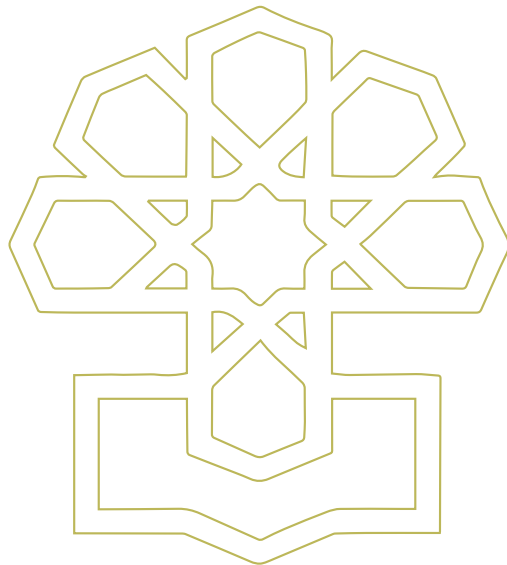
مشخصات گزارش:

شماره مسلسل:

۲۷۰۱۹۳۷۱

تاریخ انتشار:

۱۴۰۲/۸/۱۴

«ظواهر نظر کارشناسی درباره: طرح ساماندهی مأموریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی»

هادی یوسفی

چکیده

طرح «ساماندهی مأموریت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی» نخستین بار با ۷ ماده به شماره ثبت ۵۰۹ در تاریخ ۱۴۰۰/۰۱/۱۱ در مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد که مرکز پژوهش‌های مجلس طی گزارشی به شماره مسلسل ۱۸۰۸۰ کلیات این طرح را رد کرد. طرح فوق مجدداً با عنوان مشابه و در قالب ۷ ماده در تاریخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۸ و شماره ثبت ۸۸۳ با تغییرات جزئی نسبت به طرح اولیه، در مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد که به مسائل متنوعی در حوزه آموزش عالی ورود کرده است که هر کدام از آنها می‌تواند محل بحث جداگانه و پرحاشیه‌ای باشد.

مسائلی که می‌توان مواد طرح حاضر را معطوف به آنها در نظر گرفت شامل: ادامه تحصیل کارکنان دستگاه‌های اجرایی، وضعیت مأموریت دانشگاه پیام‌نور، فعالیت واحدهای دولتی دانشگاه جامع علمی کاربردی به‌رغم وجود مصوبه شورای عالی اداری در خصوص حذف این واحدها، کاهش تقاضا و زیان‌ده شدن دانشگاه آزاد اسلامی در برخی رشته‌ها، گسترش بدون ضابطه برخی واحدهای دانشگاهی (به‌ویژه غیردولتی) و کاهش تقاضا و به‌حدنصاب نرسیدن برخی کلاس‌های دانشگاهی است. وضعیت کنونی دانشگاه پیام‌نور و البته دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی غیردولتی در پی کاهش تقاضای اجتماعی آموزش عالی به‌گونه‌ای است که ضرورت ساماندهی این دانشگاه‌ها که گام اول مربوط به مأموریت‌های آنهاست به‌روشنی قابل لمس است. اما طرح حاضر با وجود عنوان کلی آن، به‌صورت ناقص به این مهم پرداخته و تنها دانشگاه پیام‌نور را تاحدی مورد خطاب قرار داده است. به‌بیان دیگر زمانی می‌توان از ساماندهی مأموریت دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی سخن به میان آورد که مأموریت انواع زیرنظام‌ها و دانشگاه‌های کشور در یک بسته جامع مشخص شود، به‌گونه‌ای که به اصلاح اساسنامه و در نهایت مأموریت و کارویژه آنها منجر شود. از سوی دیگر به‌دلیل وجود برخی ایرادهای اساسی همچون تأکید بر گسترش آموزش مجازی با وجود کاهش کیفیت یادگیری در این نوع از آموزش، بی‌توجهی به نیازهای آمایشی به‌دلیل تعطیلی واحدهای دانشگاهی، تصمیم به انتقال نیروی انسانی برخی دانشگاه‌ها بدون توجه به نیازهای دستگاه یا دانشگاه

مقصد، تضييق حدود اختيارات شوراي گسترش آموزش عالي، مغايرت با بندهاي «۱۱»، «۱۲» و «۱۴» سياست‌هاي كلي نظام اداري، ماده (۱) احكام دائمي برنامه‌هاي توسعه و بي توجهي به برخي مصوبات شوراي عالي انقلاب فرهنگي همچون قانون تشكيل هيئت امناي دانشگاه‌ها و مؤسسه‌هاي آموزش عالي و پژوهشي، مصوبه شوراي عالي اداري در خصوص تعطيلي يا واگذاري واحدهاي دولتي دانشگاه جامع علمي کاربردي و نحوه اصلاح و بازنگري اساسنامه دانشگاه پيام‌نور، پيشنهاد رد كليات طرح حاضر داده مي‌شود.

۱. ارزيابي طرح پيشنهادي

طرح «ساماندهي مأموريت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالي» با شماره ثبت «۸۸۳» براي دومين بار و البته با تغييرات اندک نسبت به طرح اول در تاريخ ۱۴۰۲/۰۱/۲۸ در مجلس شوراي اسلامي اعلام وصول شد. هرچند عنوان طرح حاضر «ساماندهي مأموريت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالي» عنوان شده است، اما در اين طرح نيز همانند طرح پيشين بخش اندکي به اين امر اختصاص دارد و بيشتر مواد به ساير امور از قبيل ادامه تحصيل کارکنان رسمي و غيررسمي دستگاه‌هاي اجرايي، تعطيلي مراکز علمي کاربردي دولتي و... تا نحوه به حد نصاب رساندن کلاس‌هاي درس ارتباط دارد. بنا بر اين مي‌توان گفت اطلاق عنوان «ساماندهي مأموريت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالي» براي اين طرح چندان مناسب به نظر نمي‌رسد و اين عنوان تنها در خصوص ماده (۲) و (۵) که به وضعيت دانشگاه پيام‌نور اختصاص دارد صدق مي‌کند. اما مهم‌ترين تغييرات طرح حاضر نسبت به طرح پيشين را مي‌توان در مفاد ماده (۲) که به دانشگاه پيام‌نور مربوط است مشاهده کرد، جايي که فعاليت دانشگاه پيام‌نور مي‌بايست تنها در مرکز کشور متمرکز شود و تکليف دارايي‌هاي اين دانشگاه در استان‌ها و شهرستان‌ها نيز تعيين شده است. همچنين در راستاي پيشبرد مأموريت دانشگاه پيام‌نور تکاليفي براي ساير دانشگاه‌ها و برخي دستگاه‌هاي اجرايي نيز مشخص شده است. در جدول زير مواد طرح حاضر به صورت جداگانه مورد بررسي قرار گرفته است.

